

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск № 05/2014

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА в Україні

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті та набули чинності у квітні 2014 р.

Аграрне законодавство

- Дозволено імпорт товарів тваринного походження з єврономерами
- Затверджено інструкцію по боротьбі та профілактиці африканської чуми свиней
- Важливий внесок у дерегуляцію: скасовано 113 дозвільних документів
- Право власності на тимчасово окупованій території

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у квітні 2014 р.

Сільськогосподарські землі

- Державна реєстрація прав власності на земельні ділянки за межами населених пунктів
- Спрощення процедури погодження проекту землеустрою
- Ініціатива щодо ліквідації Державного земельного банку
- Розширення повноважень райдержадміністрацій

Аграрне законодавство

- Користування надрами с/г товаровиробниками
- Посилення відповідальності за безгосподарське використання земель
- Запровадження експортного мита на сою
- Розширення повноважень Аграрного фонду

Державна підтримка

- Підтримка українських машинобудівників
- Державна закупівля с/г продукції

Податкове законодавство

- Спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість (ПДВ) для сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів
- Пропозиції щодо використання біокомпонентів на основі біоетанолу
- Ліцензування певних видів господарської діяльності

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті та набули чинності у квітні 2014 р.

Аграрне законодавство

Дозволено імпорт товарів тваринного походження з єврономерами

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про визнання еквівалентності системи контролю виробництва та обігу продукції та сировини тваринного походження Європейського Союзу» від 01.04.2014 р. № 118, набрав чинності 30.04.2014

Наказом дозволяється ввіз без ветеринарного контролю товарів тваринного походження вироблених на потужностях (об'єктах), внесених до відповідних реєстрів ЄС, що підтверджено єврономерами. Товари, ввезені з ЄС без єврономерів і надалі підпадатимуть під контроль Державної ветеринарної та фітосанітарної служби.

Затверджено інструкцію по боротьбі та профілактиці африканської чуми свиней

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Інструкції щодо профілактики та боротьби з африканською чумою свиней» від 05.04.2014 № 81, набрав чинності 11.04.2014р.

Інструкцією дано визначення захворювання; порядок проведення профілактичних заходів щодо недопущення захворювання свиней на африканську чуму; методи діагностики захворювання; заходи у випадку виявлення захворювання; поводження з продукцією свиначства, одержаною від неблагополучних по АЧС господарств.

Важливий внесок у дерегуляцію: скасовано 113 дозвільних документів

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру» від 09.04.2014 р. №1193-VII, набрав чинності 26.04.2014 р.

Закон скасовує 113 дозвільних документів і процедуру на різні види діяльності, 14 з них тор-

каються безпосередньо роботи аграрного сектора. Серед найважливіших нововведень відміна обов'язкової сертифікації зерна та зерносховищ, а також погодження на ввіз окремих партій засобів захисту рослин (див. також АФПР 4/14).

Право власності на тимчасово окупованій території

Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 р. № 1207-VII, набрав чинності 27.04.2014 р.

Законом визнається Крим як тимчасово окупована територія та встановлюється особливий режим цієї території, визначаються особливості діяльності в умовах цього режиму, додержання та захисту прав фізичних та юридичних осіб. Зокрема, законом визначено, що набуття та припинення права власності на нерухоме майно (в т.ч. земельні ділянки) мають відбуватися за законодавством України. Правочини, вчинені з порушенням вимог законодавства України є недійсним.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у квітні 2014 р.

Сільськогосподарські землі

Державна реєстрація прав власності на земельні ділянки за межами населених пунктів

Проект Закону «Про внесення зміни до прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про Державний земельний кадастр" (щодо державної реєстрації права власності на земельні ділянки за межами населених пунктів)» №4617, зареєстрований 01.04.2014 р., опрацьовується в комітеті (ініціатори – н/д Сікора О.М.)

Законопроектом пропонується додати обласні державні адміністрації до переліку організацій, які надають дозвіл на інвентаризацію та затверджують матеріали інвентаризації земель в містах обласного підпорядкування за межами населених пунктів. На сьогодні цим займається

Державне агентство земельних ресурсів України.

Спрощення процедури погодження проекту землеустрою

Проект Закону «Про внесення змін до статті 186-1 Земельного кодексу України (щодо спрощення процедури погодження проекту землеустрою)» № 4680, зареєстрований 10.04.2014 р., опрацьовується в комітеті (ініціатор – н/д Шпелюнов Д.Ю.)

Метою Законопроекту є спрощення процедури погодження проектів землеустрою. Зокрема, пропонується:

- у висновку про відмову погодження проекту землеустрою вказувати причини/недоліки та строки на їх усунення заявником;
- при повторній подачі проекту землеустрою допускати відмову у погодженні лише в разі не усунення недоліків, вказаних у попередньому висновку.

Ініціатива щодо ліквідації Державного земельного банку

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо функціонування Державного земельного банку)» №4784, зареєстрований 25.04.2014, опрацьовується в комітеті (ініціатор – Кабінет Міністрів України)

Законопроектом пропонується ліквідувати Державний земельний банк України.

Розширення повноважень райдержадміністрацій

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо передачі повноважень із розпорядження землями державної власності на місцевий рівень» №4758, зареєстрований 24.04.2014, опрацьовується в комітеті (ініціатор – н/д Омелянович Д.С.)

Проектом закону передбачено передачу райдержадміністраціям повноважень з розпорядження усіма землями державної власності, які знаходяться в межах районів.

Аграрне законодавство

Користування надрами с/г товаровиробниками

Проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про надра (щодо вдосконалення законодавства у сфері користування надрами сільськогосподарськими товаровиробниками)»

№4666, зареєстрований 09.04.2014р., опрацьовується в комітеті (ініціатори – н/д Лабазюк С.П., н/д Мартиняк С.В., н/д Негой Ф.Ф., н/д Кутовий Т.В., н/д Сабій І.М., н/д Мельничук Л.Ю.)

Проектом Закону пропонується землевласникам і землекористувачам (платникам фіксованого с/г податку) надати право видобувати та використовувати прісні води на потреби сільськогосподарського виробництва без спеціальних дозволів.

Посилення відповідальності за безгосподарське використання земель

Проект Закону «Про внесення змін до статті 254 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за безгосподарське використання земель» №4683, зареєстрований 10.04.2014 р., опрацьовується в комітеті (ініціатор – н/д Бобов Г.Б.)

Законопроектом пропонується посилити відповідальність за безгосподарське використання земель, яке призвело до:

- тривалого зниження або втрати родючості ґрунтів;
- виведення земель з сільськогосподарського обороту;
- змивання гумусного шару;
- порушення структури ґрунту.

Такі порушення будуть каратися штрафом у 3-5 тис. грн. (200-330 Євро), або обмеженням волі на 2-4 роки, з позбавленням права обіймати певні посади.

Запровадження експортного мита на сою

Проект Закону «Про встановлення ставок вивізного (експортного) мита на соєві боби, подрібнені або не подрібнені» № 4693, зареєстрований 14.04.2014, опрацьовується в комітеті (ініціатор – Немілоєвський В.О.)

Проектом Закону пропонується встановити експортне мито на соєві боби, подрібнені або не подрібнені у розмірі 15% від митної вартості терміном на 7 років з 1.01.2015 року. На сьогодні експортне мито на сою відсутнє.

Розширення повноважень Аграрного фонду

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності Аграрного фонду» №4787, зареєстрований 28.04.2014, опрацьовується в комітеті (ініціатор – н/д Лабазюк С.П.)

Метою Законопроекту є підвищення ефективності реалізації цінової політики в агропромисловому секторі економіки. Для реалізації даної мети пропонується надати Аграрному фонду (<http://af.gov.ua/>) повноваження провадити цінову політику.

Державна підтримка

Підтримка українських машинобудівників

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу" щодо деяких питань виробництва сільськогосподарської техніки» № 4793, зареєстрований 29.04.2014 р., опрацьовується в комітеті (ініціатори – н/д Мирний О.Б., н/д Мірошніченко І.М.)

Метою Законопроекту є державна підтримка вітчизняних виробників в АПК. Зокрема, законопроектом пропонується:

- уточнити деякі поняття в сфері АПК, зокрема щодо вітчизняного машинобудування;
- визначити особливості надання державної підтримки на закупівлю техніки та обладнання для АПК;
- визначити основні заходи для удосконалення ринку вітчизняної техніки і обладнання для АПК (між іншим ввізні мита на іноземні аналоги української техніки, запровадження лізингових інструментів, створення відповідної системи моніторингу, аналізу та ринкових прогнозів для с/г машин та обладнання).

Державна закупівля с/г продукції

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про здійснення державних закупівель" щодо державних закупівель сільськогосподарської продукції» №4779, зареєстрований 24.04.2014 р., опрацьовується в комітеті (ініціатор – н/д Мирний О.Б.)

Основною метою законопроекту є спрощення процедури закупівлі Аграрним фондом товарів, робіт та послуг відповідно до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України». Мають бути усунені складнощі, пов'язані із погодженням з Законом України «Про здійснення державних закупівель» (довга процедура погодження, лише один офіційний покупець, умови зберігання продукції і інше).

Податкове законодавство

Спеціальний режим оподаткування податком на додану вартість (ПДВ) для сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо вдосконалення оподаткування податком на додану вартість сільськогосподарської продукції, яка виробляється особистими селянськими господарствами та реалізується через сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи)» № 4731, зареєстрований 17.04.2014 р., опрацьовується в комітеті (ініціатор – н/д Даценко Л.М.)

Законопроектом пропонується надати сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам статус сільськогосподарського підприємства з метою встановлення спеціального режиму оподаткування ПДВ та забезпечити кооперативам можливість отримання ПДВ-дотацій переробних підприємств.

Пропозиції щодо використання біокомпонентів на основі біоетанолу

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо розповсюдження порядку регулювання відносин у сфері оподаткування операцій, пов'язаних із використанням біоетанолу, на біокомпоненти на його основі» №4717, зареєстрований 16.04.2014

р., опрацьовується в комітеті (ініціатор – н/д Мошак С.М.)

Проектом Закону пропонується поширити акцизний податок у розмірі 0 грн. за 1 літр 100% спирту із біоетанолу на біокомпоненти на його основі для виробництва моторних сумішевих бензинів та інших видів біопалива.

Ліцензування певних видів господарської діяльності

Проект Закону «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» №4743, зареєстрований 18.04.2014 р., опрацьовується в комітеті (ініціатори – н/д Кужель О.В., н/д Баландін С.В., н/д Гінка Л.Я., н/д Кириленко П.В., н/д Коваль О.І., н/д Кучерук М.Г., н/д Лук'янов В.В., н/д Мошак С.М., н/д Шаповалов Ю.А., н/д Шаров І.Ф.)

Метою Законопроекту є вдосконалення законодавства в сфері ліцензування господарської діяльності. Зокрема, Проектом Закону пропонується скоротити кількість видів господарської діяльності з 57 до 40 та перегрупувати їх. Для аграрного сектору визначаються наступні види діяльності, які ліцензуються виключно згідно із

цим Законопроектом: ветеринарна практика, проведення земле оціночних робіт та земельних торгів, промисловий вилов риби, генетично-інженерна діяльність у замкненій системі). Сплата збору у розмірі однієї мінімальної заробітної плати дозволить отримати безстрокову ліцензію на види господарської діяльності, що ліцензуються в порядку, встановленому цим Законопроектом.

Автор:

Олександр Поліводський
Юридична фірма "Софія", Київ
opolivodskyu@lawfirmsofiya.kiev.ua

Редакція та контакти:

Фолькер Засе, Марія Ярошко
Німецько-український агрополітичний діалог (APD)

Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ
Тел. +38044/ 2356327
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість). Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.